

ಭಾಗ - II
ನಾಗರಿಕತ್ವ

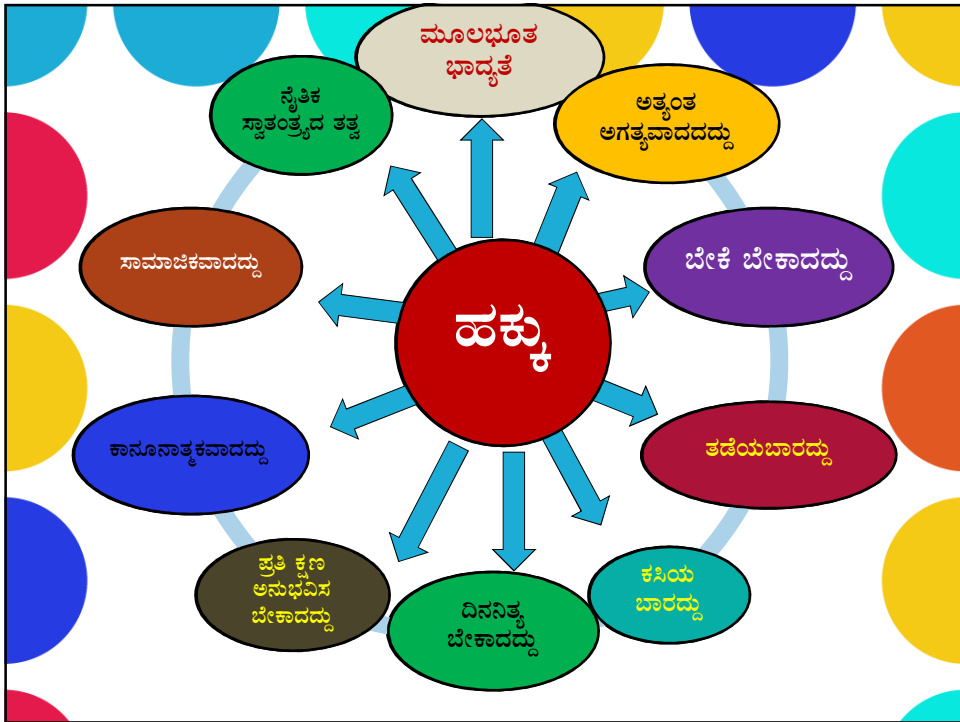
5. ಸಂವಿಧಾನದ ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ನಾಗರಿಕತ್ವ:- ಈ ಸಂವಿಧಾನದ ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಭಾರತದ ರಾಜ್ಯಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಅಧಿವಾಸವುಳ್ಳ ಮತ್ತು-

(ಎ) ಭಾರತದ ರಾಜ್ಯಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿರುವ; ಅಥವಾ

(ಬಿ) ತನ್ನ ತಾಯಿಯಾಗಲಿ, ತಂದೆಯಾಗಲಿ ಭಾರತದ ರಾಜ್ಯಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ್ದ; ಅಥವಾ

(ಸಿ) ಸಂವಿಧಾನದ ಪ್ರಾರಂಭಕ್ಕೆ ನಿಕಟಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಐದು ವರ್ಷಗಳಿಗೆ ಕಡಿಮೆ ಇಲ್ಲದಷ್ಟು ಕಾಲದಿಂದ ಭಾರತದ ರಾಜ್ಯಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ನಿವಾಸಿಯಾಗಿರುವ

- ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯೂ ಭಾರತದ ನಾಗರಿಕನಾಗಿರತಕ್ಕದ್ದು.

“ಹಕ್ಕು”

ಅತ್ಯಂತ ಅಗತ್ಯವಾದದ್ದು,
ಬೇಕೇ ಬೇಕಾದದ್ದು,
ಯಾರೂಕೂಡ ತಡೆಯಬಾರದ್ದು,
ಕಸಿಯಬಾರದ್ದು,
ದಿನನಿತ್ಯ ಬೇಕಾದ್ದು, ಕಾನೂನಾತ್ಮಕ,
ಸಾಮಾಜಿಕ, ನೈತಿಕ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ
ತತ್ವದಡಿಯಲ್ಲಿ ರಚಿತವಾದ ಮೂಲಭೂತ
ಭಾದ್ಯತೆಗಳಾದ ಪ್ರತಿಕ್ಷಣ
ಅನುಭವಿಸಬೇಕಾದ ಅಂಶಗಳೇ

“ಹಕ್ಕು”

ಭಾರತ ಸಂವಿಧಾನ

- 15 (3)– ಸಮಾನತೆ ಮತ್ತು ವಿಶೇಷ ಅವಕಾಶಗಳು
- 21– ಜೀವಿಸುವ ಹಕ್ಕು
- 21 (ಎ) – ಶಿಕ್ಷಣ ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕು
- 23 – ಯಾವುದೇ ವ್ಯಕ್ತಿ ಮಾರಾಟ ವಸ್ತುವಲ್ಲ
- 24– 14 ವರ್ಷದೊಳಗಿನ ಮಕ್ಕಳ ಕಾರ್ಮಿಕತೆ ನಿಷೇಧ
- 45–6 ವರ್ಷದೊಳಗಿನ ಎಲ್ಲಾ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಪೂರ್ವ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ
- 51-ಎ-ಕೆ- ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಶಾಲೆಗಳಿಗೆ ಕಳುಹಿಸುವ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಪೋಷಕರದ್ದಾಗಿದೆ.

I SUPPORT
CHILD
RIGHTS

ಭಾರತ ಸಂವಿಧಾನ

19(l) ಹಕ್ಕು

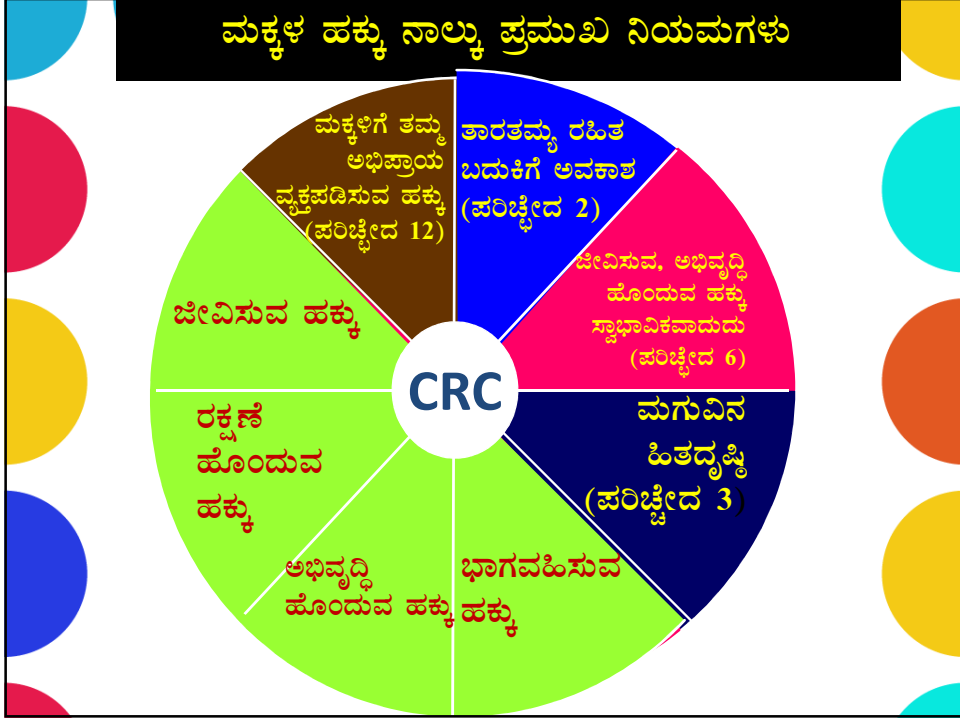
- (a) ಮಾತಾಡುವ ಮತ್ತು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುವ ಹಕ್ಕು
- (b) ಯಾವುದೇ ಶಾಂತಿಯುತವಾಗಿ ಗುಂಪು ಸೇರುವ ಅವಕಾಶ
- (c) ಸಂಘವನ್ನು ರಚಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಹಕ್ಕು;
- (d) ದೇಶದಾದ್ಯಂತ ಮುಕ್ತವಾಗಿ ಓಡಾಡುವ ಅವಕಾಶ
- (e) ದೇಶದಾದ್ಯಂತ ಯಾವುದೇ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ವಾಸಮಾಡುವ, ನೆಲಸುವ ಹಕ್ಕು.
- (g) ಯಾವುದೇ ವೃತ್ತಿ ಮತ್ತು ಉದ್ಯೋಗವನ್ನು ಆಯ್ದುಕೊಳ್ಳುವ ಅವಕಾಶ

20 ದುರುಪಯೋಗದ ವಿರುದ್ಧ ರಕ್ಷಣೆ

21 ಜೀವನ ಮತ್ತು ಸ್ವಾತಂತ್ರದ ರಕ್ಷಣೆ

ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ ಮಕ್ಕಳ ಹಕ್ಕುಗಳ ಒಡಂಬಡಿಕೆ

- 1989 ರ ನವೆಂಬರ್ 20 ರಂದು ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯು ಮಕ್ಕಳ ಹಕ್ಕುಗಳ ಒಡಂಬಡಿಕೆಯನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತಂದಿದೆ.
- ಅದಕ್ಕೆ ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರ 1992 ಡಿಸೆಂಬರ್ 11ರಂದು ಸಹಿ ಮಾಡಿದೆ.
- ಈ ಒಡಂಬಡಿಕೆಗೆ 196 ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು ಸಹಿ ಮಾಡಿವೆ.
- ಅತ್ಯಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು ಸಹಿ ಮಾಡಿರುವ ಏಕೈಕ ಒಡಂಬಡಿಕೆ.
- ಮುಖ್ಯವಾಗಿ 54 ವಿಧಿಗಳು,
- 4 ಮುಖ್ಯ ಹಕ್ಕುಗಳು.

ಬದುಕುವ ಹಕ್ಕು. ಪರಿಚ್ಛೇದ: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 18.

ರಕ್ಷಣೆಯ ಹಕ್ಕು. ಪರಿಚ್ಛೇದ: 11, 19, 20, 21, 22, 32, 33,

ಅವಕಾಶ, ವಿಕಾಸ ಮತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹೊಂದುವ ಹಕ್ಕು 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41

ಭಾಗವಹಿಸುವ ಹಕ್ಕು.

ಪರಿಚ್ಛೇದ : 12, 13, 14, 15, 16, 17, 42

ವಿವಿಧ ಕಾಯಿದೆಗಳಲ್ಲಿ
ವಿವಿಧ ವಯಸ್ಸಿನ
ಗೊಂದಲ :
8 ರಿಂದ ಹಿಡಿದು
21ರವರೆಗೆ.

18ವರ್ಷದೊಳಗಿನವರೆಲ್ಲರೂ ಮಕ್ಕಳು ಪರಿಚ್ಛೇದ 1

ವ್ಯಕ್ತವಿಳವಣಿಗೆ
ನೌವಾಗವನವಿಳವಣಿಗೆ
ಮಾನ್ಯವಿಳವಣಿಗೆ
ಭೌತವಿಳವಣಿಗೆ
ಪ್ರಜ್ಞಾವಿಳವಣಿಗೆ

“ಬಾಲ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ
‘ಮಗು’ ವಿನ 5
ಪ್ರಮುಖ
ಬೆಳವಣಿಗೆಗಳು”

ಪರಿಚ್ಛೇದ ೧ : ೧೮ ವರ್ಷದೊಳಗಿನ ಎಲ್ಲಾ ಮನುಷ್ಯ ಜೀವಿಗಳು
ಮಕ್ಕಳು.

ಪರಿಚ್ಛೇದ ೨ : ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ತಾರತಮ್ಯ ತರಬಾರದು .

ಪರಿಚ್ಛೇದ ೧೨ : ಅಭಿಪ್ರಾಯ ವ್ಯಕ್ತ ಪಡಿಸುವ ಹಕ್ಕು.

ಪರಿಚ್ಛೇದ ೨೮ : ಶಿಕ್ಷಣದ ಹಕ್ಕು.

ಪರಿಚ್ಛೇದ ೩೧ : ಭಾಗವಹಿಸುವ ಹಕ್ಕು .

ಪರಿಚ್ಛೇದ ೩೨ : ಬಾಲಕಾರ್ಮಿಕ ಪದ್ಧತಿಯಿಂದ ರಕ್ಷಣೆಯ ಹಕ್ಕು.
(ಬಾಲಕಾರ್ಮಿಕತೆ ನಿಷೇಧ).

ಪರಿಚ್ಛೇದ ೩೪ : ಲೈಂಗಿಕ ಶೋಷಣೆಯಿಂದ ರಕ್ಷಣೆಯ ಹಕ್ಕು.

ಪರಿಚ್ಛೇದ ೩೫ : ಮಕ್ಕಳ ಮಾರಾಟ ಮಾಡುವ ಮತ್ತು ಅಕ್ರಮ
ಬಂಧನದಲ್ಲಿಡುವುದರ ವಿರುದ್ಧ ರಕ್ಷಣೆಯ ಹಕ್ಕು.

ಬದುಕುವ ಹಕ್ಕು

ಜೀವಿಸುವುದು ಹಕ್ಕು

ಉತ್ತಮ ಆರೋಗ್ಯ

ಪೌಷ್ಟಿಕಾಂಶ

ಘನತೆಯುತ ಜೀವನ

ಹೆಸರು ಮತ್ತು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯತೆ ಇತ್ಯಾದಿ

ರಕ್ಷಣೆಯ ಹಕ್ಕು

- ಎಲ್ಲ ರೀತಿಯ ಶೋಷಣೆ, ಹಿಂಸೆ, ದುರುಪಯೋಗದಿಂದ ರಕ್ಷಣೆ
- ಕ್ರೂರ, ಅಮಾನವೀಯ, ಅವಮಾನಕರ ಕೃತ್ಯಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ಶಿಕ್ಷೆಯಿಂದ ರಕ್ಷಣೆ
- ತುರ್ತು ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷ ರಕ್ಷಣೆ

ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ವಿಕಾಸದ ಹಕ್ಕು

- ಗುಣಮಟ್ಟದ ಶಿಕ್ಷಣ
- ಸಾಮಾಜಿಕ ಭದ್ರತೆ
- ಮನೋರಂಜನೆಗೆ ಅವಕಾಶ
- ಆಟೋಟಗಳಿಗೆ ಮುಕ್ತ ಅವಕಾಶ
- ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸುವುದು

ಭಾಗವಹಿಸುವ ಹಕ್ಕು

- ಅಭಿಪ್ರಾಯ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುವುದು
- ತನಗಿಷ್ಟವಾದ ಧರ್ಮದ ಆಚರಣೆ
- ಮಾಹಿತಿ ಪಡೆಯುವ ಮತ್ತು ನೀಡುವುದು.

Survival :

- Declining child sex ratio .
- Immunization.
- Quality Service to pregnant and lactating women .
- Under 5 mortality.
- Safe drinking water and Sanitation.

Protection :

- Safe School Zones.
- Prevention of child abuse.
- Zero pre-age marriage.
- Disability reduction and disable friendliness.
- Safe adolescence phase.
- Supportive and caring family environment .

Development:

- Universal Pre-school education (ECCE).
- Compulsory education to all children.
- Healthy school .
- Nutritional status and fitness of children.

Participation:

- Adolescent Clubs.
- Student enrolment in school based participatory forums/clubs.
- Makkala Gramasabha/Child Rights Club's - participation in planning
- Child friendly public spaces

ಮಕ್ಕಳ ಮೇಲಿನ ಹಿಂಸೆಯನ್ನು ಕೊನೆಗಾಣಿಸಿ

ಮಕ್ಕಳ ಸಂರಕ್ಷಣೆ

ಸಮಗ್ರ ಮಕ್ಕಳ ರಕ್ಷಣಾ ಯೋಜನೆ-2015 (ICPS-Integrated Child Protection Scheme)

- 18 ವರ್ಷದೊಳಗಿನ ಮಕ್ಕಳು ನಿರ್ಲಕ್ಷ್ಯ, ತಾರತಮ್ಯ, ಹಿಂಸೆ, ಶೋಷಣೆಗೆ ಒಳಗಾಗದಂತೆ ನೋಡುವುದು ಅದರಿಂದ ರಕ್ಷಿಸುವುದು ಹಾಗೂ ಅನಗತ್ಯವಾಗಿ ಕುಟುಂಬದಿಂದ ದೂರವಾಗುವುದನ್ನು ತಡೆದು ಸುರಕ್ಷಿತ ಹಕ್ಕು ಆಧಾರಿತ ಘನತೆಯುತ ಬದುಕನ್ನು ಅನುಭವಿಸುವಂತೆ ಮಾಡುವುದನ್ನೇ ಮಕ್ಕಳ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ.
- 18 ವರ್ಷದೊಳಗಿನ ಮಕ್ಕಳು ಅಪಾಯದ ಅಂಚಿನಲ್ಲಿದ್ದರೆ, ಅಪಾಯಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾಗಿದ್ದರೆ, ಅಪಾಯದಿಂದ ಹಾಗೂ ದುರ್ಬಲತೆಯಿಂದ ತಕ್ಷಣ ತುರ್ತಾಗಿ ರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಿ ಸುರಕ್ಷಿತ ಜಾಗಕ್ಕೆ ಕರೆತಂದು ರಕ್ಷಣೆ ನೀಡಿ ಪುನರ್ವಸತಿ ಕಲ್ಪಿಸುವುದನ್ನು "ಮಕ್ಕಳ ಸಂರಕ್ಷಣೆ" ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ.

ಮಕ್ಕಳ ಮೇಲಿನ ಹಿಂಸೆಯನ್ನು ಕೊನೆಗಾಣಿಸಿ

ಮಕ್ಕಳ ಸಂರಕ್ಷಣೆ: ಇನ್ನೊಂದು ಅರ್ಥ

- ಮಕ್ಕಳು, ಬಾಲಕಾರ್ಮಿಕತೆ, ಬಾಲ್ಯವಿವಾಹ ಮತ್ತು ಮಾರಾಟ ಮತ್ತು ಸಾಗಾಣಿಕೆಯಂತಹ ಯಾವುದೇ ಶೋಷಣೆಗೆ ಒಳಗಾಗದಂತೆ ನೋಡುವುದು, ತಡೆಯುವುದು ಮತ್ತು ಈ ಕ್ರೂರ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿಂದ ದೂರ ಇಡುವುದು ಮತ್ತು ಸಂರಕ್ಷಿಸುವುದೇ ಮಕ್ಕಳ ಸಂರಕ್ಷಣೆ.

ಮಕ್ಕಳ ಸಂರಕ್ಷಣೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕೆಲವು ಪ್ರಮುಖ ಕಾಯ್ದೆಗಳು.

1. ಮಕ್ಕಳ ನ್ಯಾಯ(ಮಕ್ಕಳ ಪೋಷಣೆ ಮತ್ತು ರಕ್ಷಣೆ) ಕಾಯ್ದೆ-2015.
2. ಬಾಲ್ಯವಿವಾಹ ನಿಷೇಧ ಕಾಯ್ದೆ-2006.
3. ಬಾಲ್ಯವಿವಾಹ ನಿಷೇಧ(ಕರ್ನಾಟಕ) ತಿದ್ದುಪಡಿ ಕಾಯ್ದೆ-2016.
4. ಲೈಂಗಿಕ ಅಪರಾಧಗಳಿಂದ ಮಕ್ಕಳ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಕಾಯ್ದೆ-2012.
5. ಮಕ್ಕಳು ಮತ್ತು ಕಿಶೋರ ಕಾರ್ಮಿಕ ಪದ್ಧತಿ (ನಿಷೇಧ ಮತ್ತು ನಿಯಂತ್ರಣ)ಕಾಯ್ದೆ-1986 (2016ರ ತಿದ್ದುಪಡಿ)
6. ಅನೈತಿಕ ಮಾನವ ಕಳ್ಳಸಾಗಾಣಿಕೆ ತಡೆ ಕಾಯ್ದೆ-1956
7. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಕ್ಕಳ ಹಕ್ಕುಗಳ ರಕ್ಷಣಾ ಆಯೋಗ ಕಾಯ್ದೆ-2005.
8. ಮಕ್ಕಳ ಉಚಿತ ಮತ್ತು ಕಡ್ಡಾಯ ಶಿಕ್ಷಣದ ಹಕ್ಕಿನ ಕಾಯ್ದೆ-2009.

**ಮಕ್ಕಳ ನ್ಯಾಯ
(ಮಕ್ಕಳ ಪೋಷಣೆ ಮತ್ತು ರಕ್ಷಣೆ)
ಕಾಯ್ದೆ-2015**

**Juvenile Justice (Care and Protection
of Children) Act 2015**

Basic Principles- Chapter-II. Sec-3

- 1.ಮಗುವಿನ ಮುಗ್ಧತೆಗೆ ಧಕ್ಕೆ ಬಾರದಂತೆ ನೋಡುವುದು
- 2.ಘನತೆ ಮತ್ತು ಮೌಲ್ಯ
- 3.ಮಗುವಿನ ಭಾಗವಹಿಸುವಿಕೆ
- 4.ಮಗುವಿನ ಹಿತದೃಷ್ಟಿ
- 5.ಕೌಟುಂಬಿಕ ಜವಾಬ್ದಾರಿ
- 6.ಮಗುವಿನ ಸುರಕ್ಷತೆ
- 7.ಗುಣಾತ್ಮಕವಾದ ಎಲ್ಲಾ ರಕ್ಷಣಾ ಕ್ರಮ
- 8.ಕಳಂಕರಹಿತ ಶಬ್ದಾರ್ಥದ ತತ್ವ

Basic Principles-2

- 9.“ಮಗು”ವಿನ ಹಕ್ಕು ಚಲಾಯಿಸಲು ಅವಕಾಶ
- 10.ಸಮಾನತೆ ಮತ್ತು ತಾರತಮ್ಯವಿಲ್ಲದ್ದು
- 11.ಖಾಸಗೀತನ ಮತ್ತು ಗೌಪ್ಯತೆ
- 12.ಸಾಂಸ್ಥಿಕರಣ... ಮಗುವಿಗೆ ಕೊನೆಯ ಕ್ರಮ.
- 13.ಪುನಃ ಸ್ವದೇಶಕ್ಕೆ ಬರುವುದು ಮತ್ತು ಪುನಃಸ್ಥಾಪನೆ
- 14.ಹೊಸ ಬದುಕು (ಹಳೆ ದಾಖಲೆ, ಘಟನೆ ಹೇಳಬಾರದು)
- 15.ಪಥ ಬದಲಾವಣೆಯ ತತ್ವ:
- 16.ಮಗುವಿನ ನೈಸರ್ಗಿಕ ನ್ಯಾಯ

ಕಾಯ್ದೆಯ ಪ್ರಮುಖಾಂಶಗಳು

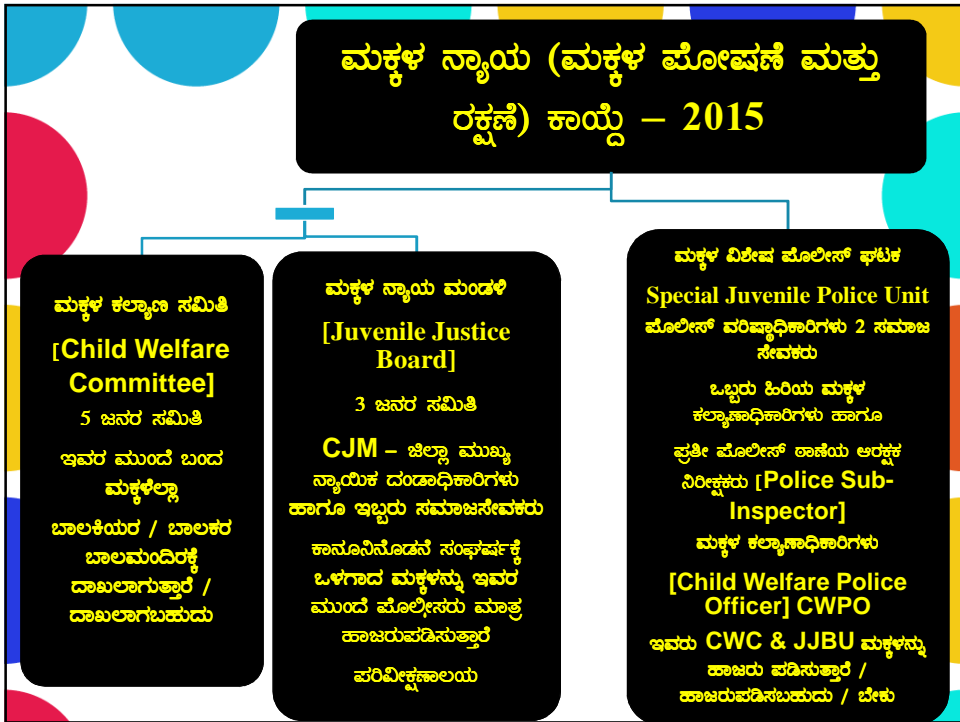
- ಮಗು ಎಂದರೆ- 18 ವರ್ಷ
- ಉಸ್ತುವಾರಿ- ಸರಕಾರ
- ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳು-ಸಿ.ಡಬ್ಲ್ಯೂ.ಸಿ, ಜಿ.ಜಿ.ಬಿ, ಎಸ್.ಜಿ.ಪಿ.ಯು, ಡಿ.ಸಿ.ಪಿ.ಯು, ಎಸ್‌ಸಿಪಿ.ಆರ್, ಎನ್‌ಸಿಪಿಸಿಆರ್.
- ರಿಸ್ಟೋರೇಟಿವ್ ಜಸ್ಟೀಸ್ (ಪುನಃಸ್ಥಾಪನಾ ಸಿದ್ಧಾಂತ)
- ಮಗುವಿನ ಒಳಿತು ಮತ್ತು ಮಗು ಸ್ನೇಹಿ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ.

ಈ ಕಾಯಿದೆಯಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ಹಾಗೂ ಪ್ರಥಮವಾಗಿ. ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದ ಅಂಶಗಳು.

- 18 ವರ್ಷದೊಳಗಿನವರೆಲ್ಲಾ ಮಕ್ಕಳು.
- ಬಾಲಾಪರಾಧಿ ಶಬ್ದ ಬಳಕೆ ಇಲ್ಲ ಬದಲಾಗಿ “ಕಾನೂನಿನೊಡನೆ ಸಂಘರ್ಷದಲ್ಲಿರುವ ಮಕ್ಕಳು”.
- ರಿಮಾಂಡ್ ಹೋಮ್ ಶಬ್ದಬಳಕೆ ಇಲ್ಲ ಬದಲಾಗಿ ಪರಿವೀಕ್ಷಣಾಲಯ.
- 18 ವರ್ಷದೊಳಗಿನ ಮಗು ಯಾವುದೇ ತಪ್ಪು ಮಾಡಿದರೂ ಅದಕ್ಕೆ ಅವರು ನೇರ ಜವಬ್ದಾರಿ ಅಲ್ಲದ ಕಾರಣ,
- ಯಾವುದೇ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಬೈಯುವುದು, ಹೊಡೆಯುವುದು, ಹಿಂಸೆ, ದೌರ್ಜನ್ಯ, ಶೋಷಣೆ, ದುಡಿಸುವುದು ಸಂಪೂರ್ಣ ನಿಷೇಧ.

ಮಕ್ಕಳ ನ್ಯಾಯ
(ಮಕ್ಕಳ ಪೋಷಣೆ ಮತ್ತು ರಕ್ಷಣೆ) ಕಾಯಿದೆ-2015
ಮೂರು ಭಾಗಗಳಿವೆ.

1. ಮಕ್ಕಳ ಕಲ್ಯಾಣ ಸಮಿತಿ-Chapter-V
CHILD WELFARE COMMITTEE
(CWC).
2. ಮಕ್ಕಳ ನ್ಯಾಯ ಮಂಡಳಿ. - Chapter-III
JUVENILE JUSTICE BOARD. (JJB)
3. ಮಕ್ಕಳ ವಿಶೇಷ ಪೊಲೀಸ್ ಘಟಕ.
SPECIAL JUVENILE POLICE UNIT (SJPU).

ಮೋಷಣೆ ಮತ್ತು ರಕ್ಷಣೆ ಬೇಕಾದ ಮಕ್ಕಳು

- ನಿರ್ಗತಿಕ ಮಗು
- ಬೀದಿ ಮಕ್ಕಳು/ಓಡಿಹೋದ ಮಕ್ಕಳು
- ಯೋಜನಾ ನಿರಾಶ್ರಿತ ಮಕ್ಕಳು/ಗುಳೆ ಹೋದ ಮಕ್ಕಳು
- ಅನಾಥರು/ಎಸೆಯಲ್ಪಟ್ಟ ಮಕ್ಕಳು/ಭಿಕ್ಷೆ ಬೇಟುವ ಮಕ್ಕಳು
- ಕೆಲಸ ಮಾಡುವವರು/ಜೀತಗಾರಿಕೆಗೆ ಒಳಗಾದವರು
- ವೇಶ್ಯಾವಾಟಿಕೆ/ಸಾಗಾಣಿಕೆಗೊಳಪಟ್ಟವರು
- ಪ್ರಾಕೃತಿಕ ವಿಕೋಪಕ್ಕೆ ಒಳಪಟ್ಟವರು
- ಹೆಚ್‌ಐವಿ ಬಾಧಿತ/ಪೀಡಿತ
- ವಿಕಲಚೇತನರು/ವಿಶೇಷ ಚೇತನ ಮಕ್ಕಳು
- ಬಾಲಕಾರ್ಮಿಕ ಮಕ್ಕಳು
- ಬಾಲ್ಯವಿವಾಹಕ್ಕೊಳಪಟ್ಟ ಮಕ್ಕಳು ಇತ್ಯಾದಿ.

ಸಮಿತಿಗೆ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಯಾರು ಹಾರೈಸಬಹುದು

ಕಲಂ 31 ರಂತೆ

- ಪೊಲೀಸ್, ಡಿಸಿಪಿಯು, ಕಾರ್ಮಿಕ ಇಲಾಖೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು
- ಯಾರೇ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ನೌಕರ
- ಚೈಲ್ಡ್‌ಲೈನ್, ಸ್ವಯಂಸೇವಾ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು
- ಮಕ್ಕಳ ಕಲ್ಯಾಣಾಧಿಕಾರಿಗಳು, ಪ್ರೋಬೇಷನ್ ಆಫೀಸರ್
- ಯಾರೇ ಸಮಾಜ ಕಾರ್ಯಕರ್ತ, ಯಾವುದೇ ನಾಗರಿಕರು
- ಮಗು ನೇರವಾಗಿ ಹಾಜರಾಗಬಹುದು
- ಯಾರೇ ನರ್ಸ್, ವೈದ್ಯರು, ನರ್ಸಿಂಗ್ ಹೋಂನ ಆಡಳಿತ ಮಂಡಳಿ, ಆಸ್ಪತ್ರೆ.
- ಶಾಲಾ ಶಿಕ್ಷಕರು

2015ರ ಕಾಯ್ದೆಯಲ್ಲಿ ನೀಡಿರುವ ಶಿಕ್ಷೆ

- ಕಲಂ 74 – ಮಗುವಿನ ಗುರುತನ್ನು ಬಹಿರಂಗಪಡಿಸುವುದು ನಿಶೇಧ.
(6 ತಿಂಗಳವರೆಗೆ ಶಿಕ್ಷೆ ಮತ್ತು 2 ಲಕ್ಷದವರೆಗೆ ದಂಡ)
- ಕಲಂ 75 – ಮಗುವಿನ ಮೇಲಿನ ಕ್ರೌರ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಶಿಕ್ಷೆ.
(3 ವರ್ಷದವರೆಗೆ ಶಿಕ್ಷೆ ಮತ್ತು 5 ಲಕ್ಷದವರೆಗೆ ದಂಡ)
- ಕಲಂ 76 – ಬಾಲಕ/ಬಾಲಕಿ ಅಥವಾ ಮಗುವನ್ನು ಭೀಕೆ ಬೇಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ತೊಡಗಿಸುವುದು. (10 ವರ್ಷದವರೆಗೆ ಶಿಕ್ಷೆ ಮತ್ತು 5 ಲಕ್ಷದವರೆಗೆ ದಂಡ).
- ಕಲಂ 77 – ಬಾಲಕ/ಬಾಲಕಿ ಅಥವಾ ಮಗುವಿಗೆ ಮತ್ತುಭರಿಸುವ ಮಧ್ಯ ಅಥವಾ ನಿದ್ರಾಜಕ ಔಷಧ ಅಥವಾ ಮನೋದ್ರಕಾರಿ ವಸ್ತುವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕೆ ದಂಡನೆ. (7 ವರ್ಷದವರೆಗೆ ಶಿಕ್ಷೆ ಮತ್ತು 1 ಲಕ್ಷದವರೆಗೆ ದಂಡ).
- ಕಲಂ 78 – ಅಮಲೇರಿಸುವ ಮಧ್ಯ ಅಥವಾ ನಿದ್ರಾಜಕ ಔಷಧ ಅಥವಾ ಮನೋದ್ರಕಾರಿ (ಡ್ರಗ್) ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಮಕ್ಕಳಿಂದ ಸಾಗಣೆ, ಮಾರಾಟ, ಕಳ್ಳಸಾಗಣೆ ಮಾಡಿಸುವುದು. ನಿಶೇಧ.(7 ವರ್ಷದವರೆಗೆ ಶಿಕ್ಷೆ ಮತ್ತು 1 ಲಕ್ಷದವರೆಗೆ ದಂಡ)

2015ರ ಕಾಯ್ದೆಯಲ್ಲಿ ನೀಡಿರುವ ಶಿಕ್ಷೆ

- ಕಲಂ 79 – ಕೆಲಸದಲ್ಲಿರುವ ಬಾಲಕ/ಬಾಲಕಿ ಅಥವಾ ಮಗುವಿನ ಶೋಷಣೆ. (5 ವರ್ಷದವರೆಗೆ ಶಿಕ್ಷೆ ಮತ್ತು 1 ಲಕ್ಷದವರೆಗೆ ದಂಡ)
- ಕಲಂ 80 – ಕಾನೂನುಬಾಹಿರವಾಗಿ ದತ್ತು ನೀಡಿದರೆ ದಂಡನೆ
(3 ವರ್ಷದವರೆಗೆ ಶಿಕ್ಷೆ ಮತ್ತು 1 ಲಕ್ಷದವರೆಗೆ ದಂಡ)
- ಕಲಂ 81 – ಮಗುವಿನ ಮಾರಾಟ, ಕೊಳ್ಳುವುದು ಮತ್ತು ಒದಗಿಸುವುದು ನಿಶೇಧ (7 ವರ್ಷದವರೆಗೆ ಶಿಕ್ಷೆ ಮತ್ತು 1 ಲಕ್ಷದವರೆಗೆ ದಂಡ).
- ಕಲಂ 82 – ಮಕ್ಕಳ ಪಾಲನಾ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಶಿಸ್ತಿನ ಹೆಸರಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷೆ ನೀಡುವಂತಿಲ್ಲ (3 ತಿಂಗಳವರೆಗೆ ಶಿಕ್ಷೆ ಮತ್ತು 10 ಸಾವಿರದವರೆಗೆ ದಂಡ).
- ಕಲಂ 83 – ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ನಿಶೇಧಕ್ಕೊಳಪಟ್ಟ ಸೈನ್ಯಕ್ಕೆ ಮಕ್ಕಳ ನೇಮಕಾತಿ ನಿಶೇಧ (7 ವರ್ಷದವರೆಗೆ ಶಿಕ್ಷೆ ಮತ್ತು 5 ಲಕ್ಷದವರೆಗೆ ದಂಡ)

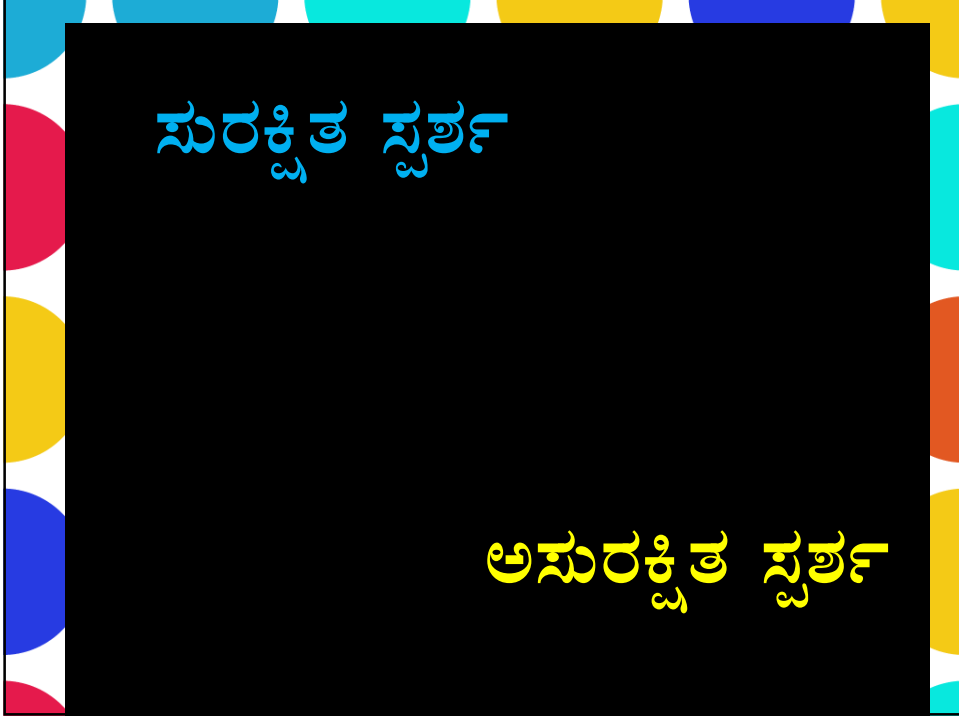

2015ರ ಕಾಯ್ದೆಯಲ್ಲಿ ನೀಡಿರುವ ಶಿಕ್ಷೆ

- ಕಲಂ 84 – ಮಕ್ಕಳ ಅಪಹರಣ ಮತ್ತು ವ್ಯಪಹರಣಕ್ಕೆ ದಂಡನೆ
(ಭಾರತೀಯ ದಂಡ ಸಂಹಿತಿಯ ಪ್ರಕಾರ ಶಿಕ್ಷೆ ಮತ್ತು ದಂಡ).
- ಕಲಂ 85 – ಅಂಗವಿಕಲ ಮಕ್ಕಳ ಮೇಲಿನ ಅಪರಾಧಕ್ಕೆ ದಂಡನೆ
(ಮೇಲಿನ ಅಪರಾಧಗಳಿಗೆ ನೀಡಿದ ಶಿಕ್ಷೆಯ ಎರಡು ಪಟ್ಟು)
- ಕಲಂ 86 – ಅಪರಾಧಗಳ ವರ್ಗೀಕರಣ:
  - 7 ವರ್ಷ ಮೇಲ್ಪಟ್ಟ ಶಿಕ್ಷೆ – ಸಂಚ್ಛೇಯ – ಜಾಮೀನು ರಹಿತ – ಮಕ್ಕಳ ನ್ಯಾಯಾಲಯ
  - 3 ರಿಂದ 7 ವರ್ಷ ಶಿಕ್ಷೆ – ಸಂಚ್ಛೇಯ – ಜಾಮೀನು ರಹಿತ – ಜೆಎಂಎಫ್‌ಸಿ
  - 3 ವರ್ಷಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆ – ಅಂಚ್ಛೇಯ – ಜಾಮೀನಿಯ – ಯಾವುದೇ ನ್ಯಾಯಾಲಯ.
- ಕಲಂ 87 – ಮೇಲಿನ ಅಪರಾಧಗಳ ದುಶ್ಚೇರಣೆಗೆ ದಂಡನೆ
(ಮೇಲಿನ ಅಪರಾಧಗಳಿಗೆ ಇರುವಷ್ಟೆ ದಂಡನೆ)

ಕೆಲವು ಪ್ರಮುಖ ಯೋಜನೆ / ನೀತಿಗಳು.

- ಸಮಗ್ರ ಮಕ್ಕಳ ರಕ್ಷಣಾ ಯೋಜನೆ (ICPS)
- ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಕ್ಕಳ ರಕ್ಷಣಾ ನೀತಿ (NCP)
- ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಶಾಲಾ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಮಕ್ಕಳ ರಕ್ಷಣಾ ನೀತಿ-2016. (SCPP-2016)
- ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀತಿ-2020 (NEP-2020)

ಕ್ರಿಕೆಟ್ ಆಡುವಾಗ ದೇಹದ ರಕ್ಷಣೆಗೆ ಏನು ಮಾಡುತ್ತೇವೆ.

ಸ್ಕೇಟಿಂಗ್ ಆಡುವಾಗ ದೇಹದ ರಕ್ಷಣೆಗೆ ಏನು ಧರಿಸುತ್ತಾರೆ

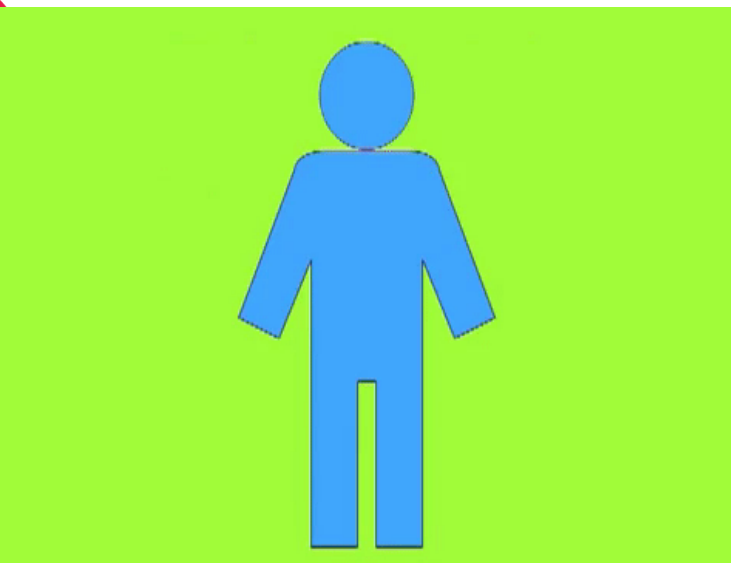

ನಿಮ್ಮ ದೇಹ ಯಾರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ್ದು?

ನಿಮಗೆ ಮಾತ್ರ

ನಿಮ್ಮ ದೇಹದ ಮೇಲೆ ಯಾರಿಗೆಲ್ಲಾ ಹಕ್ಕಿದೆ?

ನಿ
ನಿ
ನಿ
ನಿ
ನಿ

ಮಕ್ಕಳೇ ಜಾಗೃತರಾಗಿ !!! ಎಚ್ಚೆತ್ತುಕೊಳ್ಳಿ...
 ನಿಮ್ಮ ದೇಹ ಕೇವಲ ನಿಮಗೆ ಮಾತ್ರ ಸೇಲಿದ್ದು, ಸದಾಕಾಲ ಸುರಕ್ಷಿತವಾಗಿರುವ
 ಹಕ್ಕು ನಿಮಗಿದೆ. ನಿಮ್ಮ ದೇಹದ ಮೇಲಿನ ಸುರಕ್ಷಿತ ಮತ್ತು ಅಸುರಕ್ಷಿತ ಸ್ಪರ್ಶಗಳು:
ಚಿತ್ರ ನೋಡಿ ಅರಿತುಕೊಳ್ಳಿ
 ಈ ವಿಚಾರ ಹುಡುಗರು ಮತ್ತು ಹುಡುಗಿಯರು ಇಬ್ಬರಿಗೂ ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತದೆ. ಜಾಗೃತರಾಗಿ...

ಅಸುರಕ್ಷಿತ ಸ್ಪರ್ಶ (UNSAFE TOUCH) - ಯಾರೂ ಮುಟ್ಟಲೇಬಾರದ ಭಾಗ
 (ಅರೋಗ್ಯ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಅಪ್ಪು, ಅಪ್ಪ ಮತ್ತು ಅವರ ಸಮುದಾಯ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಮಾತ್ರ ಮುಟ್ಟಬಹುದು)

ಸುರಕ್ಷಿತ ಸ್ಪರ್ಶ (SAFE TOUCH) - ತಿಳಿದು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಮುಟ್ಟಬಹುದಾದ ಭಾಗ
 ಅಸುರಕ್ಷಿತ ಸ್ಪರ್ಶ ಮತ್ತು ಯಾವುದೇ ಅನುಮತಿಯಿಲ್ಲದ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಜೋರಾಗಿ ತಿರುಚಾಡಿ,
 ಬೀದಿ... ಇಲ್ಲ... ನೋ... ಎಂದು ದೂರಕ್ಕೆ ಸುರಕ್ಷಿತ ಜಾಗಕ್ಕೆ ಬಿಟ್ಟು
 ರಕ್ಷಣೆ ಅಪ್ಪು, ಅಪ್ಪನಲ್ಲಿ ಧೈರ್ಯವಾಗಿ ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳಿ ಮತ್ತು ದೂರು ಕೊಡಿ

ಎಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಅಸುರಕ್ಷಿತ ಸ್ಪರ್ಶದ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳು ಇವೆ

- ದಾರಿಯಲ್ಲಿ
- ಬಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ
- ಆಟೋಗಳಲ್ಲಿ
- ಜಾತ್ರೆಗಳಲ್ಲಿ
- ಮಾಲ್ಗಳಲ್ಲಿ
- ಹೋಟೆಲ್ಗಳಲ್ಲಿ
- ಜನ ಜಂಗುಳಿ
- ದೊಡ್ಡ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಲ್ಲಿ
- ಸೀನೇಮಾ ಮಂದಿರಗಳಲ್ಲಿ
- ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ.....

- ? (ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ)
- ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ
- ಹಾಸ್ಟೆಲ್ಗಳಲ್ಲಿ
- ಸಂಬಂಧಿಕರ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ
- ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ
- ಧಾರ್ಮಿಕ ಕೇಂದ್ರಗಳಲ್ಲಿ
- ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ.....

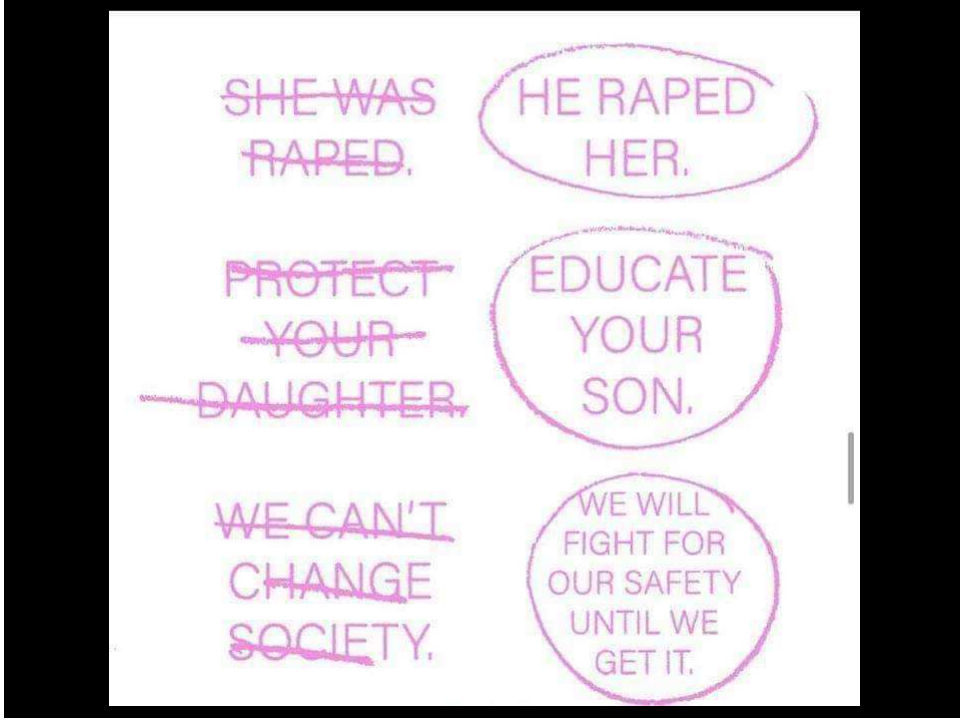
ಅಸುರಕ್ಷಿತ ಸ್ಪರ್ಶವಾದಾಗ ತಕ್ಷಣದ ಕ್ರಮ

- ಬೇಡ ಎಂದು ಕಿರುಚಿ
  - ದೂರ ತಳ್ಳಿ- ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಣ್ಣೆಟ್ಟು ದೃಷ್ಟಿಸಿ ನೋಡಿ.
  - ತಕ್ಷಣ ದೂರ ಹೋಗಿ
  - ಸುರಕ್ಷಿತ ಜಾಗಕ್ಕೆ ಬನ್ನಿ-ತಕ್ಷಣ ಅಲ್ಲಿಂದ ಜಾಗ ಖಾಲಿ ಮಾಡಿ.
  - ಧೈರ್ಯವಾಗಿ ಪೋಷಕರಲ್ಲಿ ಹೇಳಿ
  - ಪೋಷಕರ ಮೂಲಕ ಸೂಕ್ತ ಇಲಾಖೆಗೆ ದೂರು ಕೊಡಿ
- ಅಸುರಕ್ಷಿತ ಸ್ಪರ್ಶ ಆದಾಗ ನಿಮ್ಮ (ಮಕ್ಕಳ) ತಪ್ಪು ಇರುವುದಿಲ್ಲ.

ಮಕ್ಕಳ ಮೇಲಿನ ಹಿಂಸೆಯನ್ನು ಕೊನೆಗಾಣಿಸಿ

Tick the pictures of UNSAFE TOUCH.

ಯೋಚನೆ ಬದಲಾಯಿಸಿ

- ~~ಅವಳು ಲೈಂಗಿಕ ಹಲ್ಲೆಗೆ ಒಳಗಾದಳು~~
- ~~ನಿಮ್ಮ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಜೋಪಾನವಾಗಿ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಿ.~~
- ~~ಈ ಸಾಮಾಜಿಕ ತುಂಬಾ ಕೆಟ್ಟು ಹೋಗಿದೆ, ಬದಲಾಗಲಿ.~~

- ಅವನು ಲೈಂಗಿಕ ಹಲ್ಲೆ ಮಾಡಿದ
- ಗಂಡು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀಡಿ ಅವರಿಗೆ/ಜ್ಞಾನ ಮೂಡಿಸಿ.
- ಸುರಕ್ಷತೆ ನಮ್ಮ ಹಕ್ಕು. (ಅದು ಸಿಗುವಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಬದಲಾಗುವಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಹೋರಾಡೋಣ)

ಮಕ್ಕಳ ಹಿಂಸೆಯನ್ನು ಕೊನೆಗಾಣಿಸಿ

**ಪ್ರತಿ ಶಾಲಾ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳ ಸುರಕ್ಷತೆಗಾಗಿ
ಇರುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳು**

- ಮಕ್ಕಳ ಸುರಕ್ಷತಾ ನೀತಿ.
- ಮಕ್ಕಳ ಶಾಲಾ ಸುರಕ್ಷತಾ ಸಮಿತಿ.
- ಮಕ್ಕಳ ಹಕ್ಕುಗಳ ಕ್ಲಬ್.
- ಮೀನ ಕ್ಲಬ್.
- ಎಸ್.ಡಿ.ಎಮ್.ಸಿ.

26 D E P A R T M E N T S	<p>1.ಕಂದಾಯ ಇಲಾಖೆ</p> <p>2.ಗ್ರಾಮೀಣಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಪಂಚಾಯತ್ ರಾಜ್ ಇಲಾಖೆ</p> <p>3.ಮಹಿಳಾ ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಇಲಾಖೆ ಹಾಗೂ ವಿಕಲಚೇತನರ ಮತ್ತು ಹಿರಿಯ ನಾಗರಿಕರ ಸಬಲೀಕರಣ ಇಲಾಖೆ.</p> <p>4.ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆ</p> <p>5.ಕಾರ್ಮಿಕ ಇಲಾಖೆ</p> <p>6.ಪೊಲೀಸ್ ಇಲಾಖೆ</p> <p>7.ಕೃಷಿ ಇಲಾಖೆ.</p> <p>8.ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಇಲಾಖೆ</p> <p>9.ರೇಷ್ಮೆ ಇಲಾಖೆ</p> <p>10.ನಬಾರ್ಡ್</p> <p>11.ವಾರ್ತಾ ಇಲಾಖೆ</p> <p>12.ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆ</p> <p>13. Small Savings</p>	<p>14.ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗಗಳ ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆ</p> <p>15.ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತರ ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆ</p> <p>16.ಪ್ರಕೃತಿ ವಿಕೋಪ ಮತ್ತು ವಿಪತ್ತು ನಿರ್ವಹಣಾ ಇಲಾಖೆ</p> <p>17.ಮೀನುಗಾರಿಕೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಇಲಾಖೆ</p> <p>18.ಆದಿವಾಸಿ ಮತ್ತು ಬುಡಕಟ್ಟು ಜನಾಂಗಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಇಲಾಖೆ</p> <p>19.ಆರೋಗ್ಯ ಮತ್ತು ಕುಟುಂಬ ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆ</p> <p>20.ನ್ಯಾಯಾಂಗ ಇಲಾಖೆ</p> <p>21.ಸಾಂಖ್ಯಿಕ ಇಲಾಖೆ</p> <p>22.ನಗರಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಪೌರಾಡಳಿತ ಇಲಾಖೆ</p> <p>23.ನೊಂದಾಣೆ ಮತ್ತು ಮುದ್ರಾಂಕ ಇಲಾಖೆ.</p> <p>24.ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳ ಸುರಕ್ಷತೆ ಮತ್ತು ಬಾಯ್ಲರ ಇಲಾಖೆ.</p> <p>25.ಅಬಕಾರಿ ಇಲಾಖೆ</p> <p>26.ಸಾರಿಗೆ ಇಲಾಖೆ.</p>
---	---	---

ಮಕ್ಕಳ ಸುರಕ್ಷಣೆಯ ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕಾಗಿ ವಿವಿಧ ಹಂತದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳು.

- **ಗ್ರಾಮ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ:** ಮಕ್ಕಳ ಕಾವಲು ಸಮಿತಿ-**VCPC-** Village Child Protection Committee. ಗ್ರಾಮ ಮಟ್ಟ - ಗ್ರಾಮ ನೈರ್ಮಲ್ಯ ಸಮಿತಿ.
- ಪ್ರತಿ ಶಾಲಾ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ: ಶಾಲಾ ಮಕ್ಕಳ ಸುರಕ್ಷತಾ ನೀತಿ, ಶಾಲಾ ಸುರಕ್ಷತಾ ಸಮಿತಿ, ಮಕ್ಕಳ ಹಕ್ಕುಗಳ ಕ್ಲಬ್
- ಅಂಗನವಾಡಿ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ : ಸಮನ್ವಯ ಸಮಿತಿ(ಬಾಲ ವಿಕಾಸ ಸಮಿತಿ), ಬಾಲಿಕಾ ಸಂಘ (ಕಿಶೋರಿ ಸಂಘ)
- ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿ ಮಟ್ಟ : ಮಹಿಳೆಯರ ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳ ರಕ್ಷಣಾ ಕಾವಲು ಸಮಿತಿ. (WCPC- Women and Child Protection Committee)
- ಪೊಲೀಸ್ ಠಾಣಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ: “ತೆರದ ಮನೆ” ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ. ಪ್ರತೀ ಗುರುವಾರ ಅಥವಾ ಶಾಲೆ ಮತ್ತು ಠಾಣೆಯವರು ನಿರ್ಧರಿಸಿದ ದಿನ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಅರಿವು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ.

ಎಲ್ಲಾ ಇಲಾಖೆಗಳ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಹಿತ/ರಹಿತ ವಸತಿ ನಿಲಯಗಳಲ್ಲಿ: ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ಮಕ್ಕಳ ಸುರಕ್ಷತಾ ನೀತಿ, ಮಕ್ಕಳ ರಕ್ಷಣಾ ಘಟಕ ಇರಬೇಕು ಮತ್ತು ಸಿಬ್ಬಂದಿಗಳಿಂದ ಮಕ್ಕಳ ಸುರಕ್ಷತಾ ನೀತಿಗೆ ಒಪ್ಪಿರುವ ಬದ್ಧತಾ ಪತ್ರಕ್ಕೆ ಸಹಿ ಪಡೆದಿರಬೇಕು.

ತಾಲ್ಲೂಕು ಮಟ್ಟ

- ತಾಲ್ಲೂಕು ಮಟ್ಟದ ಮಕ್ಕಳ ರಕ್ಷಣಾ ಸಮಿತಿಗಳ ಸಮನ್ವಯತೆ ಮತ್ತು ಪರಿಶೀಲನಾ ಸಮಿತಿ.
- ತಾಲ್ಲೂಕು ಮಟ್ಟದ ಬಾಲ್ಯ ವಿವಾಹ ತಡೆ ಸಮನ್ವಯತೆ ಮತ್ತು ಪರಿಶೀಲನಾ ಸಮಿತಿ.
- ತಾಲ್ಲೂಕು ಮಟ್ಟದ ಮಹಿಳೆಯರ ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳ ಸಾಗಾಣಿಕೆ ಹಾಗೂ ಮಾರಾಟ ತಡೆ ಸಮಿತಿ.
- ತಾಲ್ಲೂಕು ಮಟ್ಟದ ಜೀತ ಪದ್ಧತಿ ನಿರ್ಮೂಲನಾ ಸಮಿತಿ.
- ತಾಲ್ಲೂಕು ಮಟ್ಟದ ಮಕ್ಕಳು ಮತ್ತು ಹರಿಹರೆಯದವರ ಕಾರ್ಮಿಕ ಪದ್ಧತಿ ನಿರ್ಮೂಲನಾ ಸಮಿತಿ.

ಜಿಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟ

- ಜಿಲ್ಲಾ ಮಕ್ಕಳ ರಕ್ಷಣಾ ಘಟಕ, ಮತ್ತು ಜಿಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟದ ಮಕ್ಕಳ ರಕ್ಷಣಾ ಕಾವಲು ಸಮಿತಿ.
- ಜಿಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟದ ಬಾಲ್ಯವಿವಾಹ ತಡೆಯುವ ಸಮನ್ವಯ ಮತ್ತು ಪರಿಶೀಲನಾ ಸಮಿತಿ;
- ಜಿಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟದ ಮಹಿಳೆಯರ ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳ ಸಾಗಾಣಿಕೆ ಹಾಗೂ ಮಾರಾಟ ತಡೆ ಸಮಿತಿ.
- ಜಿಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟದ ಜೀತ ಪದ್ಧತಿ ನಿರ್ಮೂಲನಾ ಸಮಿತಿ.
- ಜಿಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟದ ಮಕ್ಕಳು ಮತ್ತು ಹರಿಹರೆಯದವರ ಕಾರ್ಮಿಕ ಪದ್ಧತಿ ನಿರ್ಮೂಲನಾ ಸಮಿತಿ.

ಮಕ್ಕಳು ಸಂಕಷ್ಟಕ್ಕಿಡಾಡಾಗ, ತುರ್ತು ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ
ಸಂಪರ್ಕಿಸಬೇಕಾದವರ ವಿವರ:-

- **ಮಕ್ಕಳ ಸಹಾಯವಾಣಿ-1098.**
- ಮಹಿಳಾ ಸಹಾಯವಾಣಿ-1091/181
- ಜಿಲ್ಲಾ ಮಕ್ಕಳ ಕಲ್ಯಾಣ ಸಮಿತಿ-08539-220773.
- ಜಿಲ್ಲಾ ಮಕ್ಕಳ ರಕ್ಷಣಾ ಘಟಕ- 08539-225030.
- ತಾಲ್ಲೂಕು ಮಕ್ಕಳ ರಕ್ಷಣಾಧಿಕಾರಿಗಳು- 08539-221205.
- ಜಿಲ್ಲಾ ಕಾನೂನು ಸೇವಾ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ- 08539-220233
- ಹಿರಿಯ ಮಕ್ಕಳ ಕಲ್ಯಾಣ ಪೊಲೀಸ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಕೊಪ್ಪಳ-
08539-230111.
- ಸಖಿ ಘಟಕ ಸಹಾಯವಾಣಿ ಕೊಪ್ಪಳ: 181 ಅಥವಾ 08539-225941.

ರಾಜ್ಯ ಮಟ್ಟದ ಸಂಪರ್ಕಕಗಳು

- ರಾಜ್ಯ ಮಕ್ಕಳ ಆಪ್ತ ಸಮಾಲೋಚನಾ ಕೇಂದ್ರ- 14499.
- ರಾಜ್ಯ ಮಕ್ಕಳ ರಕ್ಷಣಾ ನಿರ್ದೇಶನಾಲಯ-080-22867381.
- ರಾಜ್ಯ ಮಕ್ಕಳ ರಕ್ಷಣಾ ಆಯೋಗ - 080-22115291/47181177.
- ರಾಜ್ಯ ಬಾಲ್ಯ ವಿವಾಹ ನಿಷೇಧ ಕೋಶ- 080-22351098.
- ರಾಜ್ಯ ಬಾಲ ಕಾರ್ಮಿಕ ಪದ್ಧತಿ ನಿರ್ಮೂಲನಾ ಕೋಶ- 080-
22453549
- ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸೈಬರ್ ಅಪರಾಧ ತಡೆ - 1800-425-6235
- ಮನಸಿಕ ಆರೋಗ್ಯ ಸಲಹೆ -18005990019
- **ಪೊಲೀಸ್ ಸಹಾಯವಾಣಿ: 112 (ERSS-
Emergency Response System Support)**

“ಸರಕಾರ ಈ ದೇಶದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು
ಮಗುವಿನ/ಮಕ್ಕಳ ಕಾನೂನಾತ್ಮಕ ಪೋಷಕ”

ಮಕ್ಕಳ ಶಿಕ್ಷಣ ಮತ್ತು ಸಂರಕ್ಷಣೆ ನಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಯೋಜನೆ

ಧನ್ಯವಾದಗಳು

ಕೊಣೆಲ ರಾಘವೇಂದ್ರ ಭಟ್,
ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಸಂಯೋಜಕರು,
ಯುನಿಸೆಫ್ ಮಕ್ಕಳ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಯೋಜನೆ

ಕೊಪ್ಪಳ-583231. ದೂರವಾಣಿ: 9845699735.

ಮಿಂಚಂಚೆ : krbunicef@gmail.com

unicef
for every child